

.....
kod pracy ucznia

.....
pieczętka WKK

KONKURS PRZEDMIOTOWY FIZYCZNY DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW

ETAP WOJEWÓDZKI

Drogi Uczniu,

Witaj na II etapie konkursu fizycznego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 13 stron i zawiera 20 zadań testowych i 3 zadania otwarte.
- Przy rozwiązaniu zadań otwartych wskazany krótki komentarz.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Nie używaj korektora.
- Prawidłową odpowiedź zaznacz stawiając znak **X** na literze poprzedzającej treść wybranej odpowiedzi. Jeżeli pomylisz się, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem **X** inną odpowiedź.
- Nie używaj kalkulatora.
- Przy każdym zadaniu podano maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie (wyodrębniono trzy grupy zadań punktowanych za 1, za 2 i za 3 punkty; oraz zadania otwarte punktowane za 3, 4 i 5 punktów).
- Brudnopis nie podlega ocenie.

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów
możliwych
do uzyskania:

50

Pracuj samodzielnie.

Powodzenia!

ZADANIA ZA JEDEN PUNKT

Zadanie 1. (0 – 1 pkt.)

Chłopiec kołysze się na wiszącej huśtawce, której czas jednego pełnego wahnięcia wynosi 3 s. Energia potencjalna ciężkości chłopca przyjmuje wartości maksymalne w odstępach czasu równych? (opory ruchu pominąć i przyjąć stałą amplitudę)

- A. 0,25 s   B. 0,5 s   C. 1 s   D. 1,5 s   E. 2 s

Zadanie 2. (0 – 1 pkt.)

Szybkość parowania wody NIE zależy od:

- A. Temperatury   D. Ciśnienia atmosferycznego
B. Wilgotności powietrza   E. Objętości wody w zbiorniku
C. Wielkości powierzchni wody

Zadanie 3. (0 – 1 pkt.)

Podczas jazdy pociągu, którego masa nie zmienia się, *wartość jego energii kinetycznej* wzrosła trzy razy. Jak zmieniła się *szybkość pociągu* ?

- A. Wzrosła 9 razy   D. Zmaląa 9 razy
B. Wzrosła 3 razy   E. Nie zmieniła się
C. Wzrosła $\sqrt{3}$ razy

Zadanie 4. (0 – 1 pkt.)

Dodatnio naelektryzowaną blachę zawieszoną na żyłce rozładowano przez uziemienie przewodnikiem. Podczas tego procesu:

- A. Ładunki ujemne z blachy przepłynęły do ziemi
B. Ładunki dodatnie z blachy przepłynęły do ziemi
C. Ładunki ujemne z ziemi przepłynęły na blachę
D. Jony dodatnie z blachy przepłynęły do ziemi
E. Jony ujemne z ziemi przepłynęły na blachę

Zadanie 5. (0 – 1 pkt.)

Fala dźwiękowa przechodząca z powietrza do wody:

- A. Zmienia tylko swoją szybkość
- B. Zmienia swoją szybkość i długość, a nie zmienia częstotliwości
- C. Zmienia tylko swoją długość
- D. Zmienia długość, szybkość i częstotliwość
- E. Nie zmienia żadnej z wymienianych wielkości

Zadanie 6. (0 – 1 pkt.)

Nieżyjący już profesor Grzegorz Białkowski twierdził, że do zrozumienia fizyki trzeba mieć wyobraźnię poety. Sam także pisał wiersze. Oto pewien fragment:

***Z jeziora słońce pije wodę
której pragną chmury
i wyschnięta ziemia
czekając na inną pogodę***

Na podstawie tego fragmentu można stwierdzić, że autor opisywał najdobitniej zjawisko?

- A. Parowanie wody podczas suszy
- B. Ruch chmur na niebie
- C. Dyfrakcję światła słonecznego
- D. Załamanie światła
- E. Powstanie tęczy

Zadanie 7. (0 – 1 pkt.)

Agencje informacyjne w lipcu 2005 roku podały wiadomość:

Jest nieco większa od Plutona (ok. 1,5 jego masy) a jej orbita znajduje się w odległości 14,5 mld km od Słońca. Jak powiedział jeden z naukowców, astronom Michael Brown - oznaczono ją symbolem 2003UB313 i odkryto w styczniu 2005 r. – w obserwatorium na górze Palomar, w pobliżu San Diego. Składa się najprawdopodobniej z lodu i skał i jest obecnie najbardziej odległym od Słońca ciałem niebieskim okrążającym tę gwiazdę. (za PAP z dnia 30 VII 2005 r.) Odkryty obiekt to:

- A. Pulsar
- B. Dziesiąta planeta
- C. Planetoida
- D. Kometą
- E. Gwiazda

Zadanie 8. (0 – 1pkt.)

Prąd stały NIE spowoduje działania:

- A. Elektromagnesu
- B. Latarki
- C. Transformatora
- D. Dzwonka elektrycznego
- E. Kuchenki elektrycznej

ZADANIA ZA DWA PUNKTY

Zadanie 9. (0 – 2 pkt.)

Żelazo ma kształt sześcianu o boku $a = 2$ dm. Dla potrzeb użytkowych wycięto z niego mniejszy sześcian o boku $a_1 = 1$ dm i odłożono do dalszej obróbki. Pozostałą jednolitą część żelaza o zdeformowanym kształcie zanurzono całkowicie w wodzie. Wiedząc, że gęstość wody $\rho = 1 \frac{g}{cm^3}$ i przyjmując wartość

przyspieszenia ziemskiego $g = 10 \frac{m}{s^2}$ można obliczyć, że na zanurzone żelazo działa siła wyporu o wartości:

- A. 10 N
- B. 20 N
- C. 40 N
- D. 60 N
- E. 70 N

Zadanie 10. (0 – 2 pkt.)

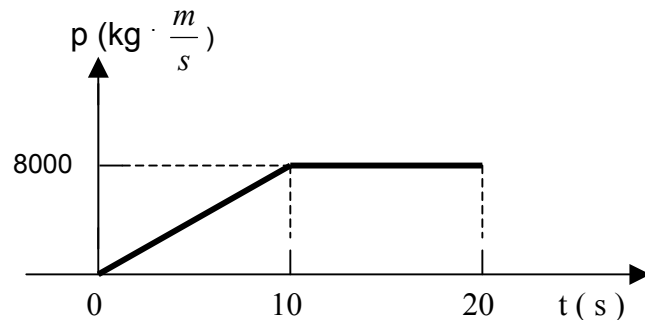
W ogrodzie stoi tyczka wbita w ziemię na głębokość 20 cm. Do jej wyciągnięcia trzeba użyć na początku tej czynności siły o wartości 300 N. Zaniedbując masę tyczki można obliczyć, że przy jej wyciąganiu na powierzchnię zostanie wykonana praca o wartości?

- A. 30 J
- B. 300 J
- C. 3 kJ
- D. 60 J
- E. 600 J

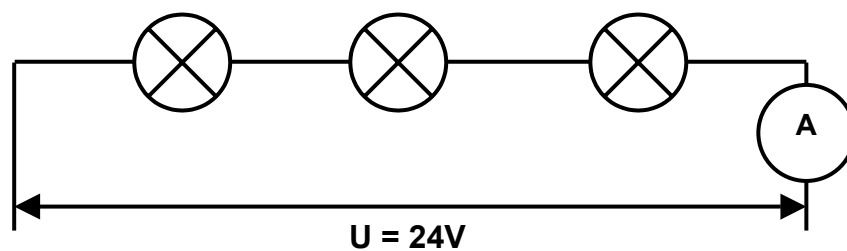
Zadanie 11. (0 – 2 pkt.)

Samochód rusza z miejsca tak, że wartość jego pędu w zależności od czasu zmienia się jak na wykresie. Można obliczyć korzystając z danych, które zawiera wykres, że: 1. W ciągu pierwszych 10 sekund od ruszenia z miejsca, oraz: 2. W ciągu ostatnich 10 sekund ruchu - wartości sił wypadkowych działających na pojazd wynoszą odpowiednio:

- A. 1. 80 N i 2. 800 N
- B. 1. 800 N i 2. 0 N
- C. 1. 400 N i 2. 0 N
- D. 1. 0 N i 2. 800 N
- E. 1. 4 kN i 2. 8 kN

Zadanie 12. (0 – 2 pkt.)

Trzy jednakowe żarówki i amperomierz włączono szeregowo do źródła prądu o napięciu $U = 24\text{V}$ (rysunek). Amperomierz wskazywał natężenie prądu $I = 0,5\text{ A}$. Napięcie na każdej żarówce i moc prądu z niej wydzielona wynoszą odpowiednio:

- A. 24 V i 12 W
- B. 8 V i 4 W
- C. 24 V i 8 W
- D. 8 V i 24 W
- E. 12 V i 12 W

Zadanie 13. (0 – 2 pkt.)

Duży ziemniak o masie 130 g został wrzucony do wody wypełniającej garnek do pełna i opadł na dno, wypierając 100 cm^3 cieczy. Zanurzony ziemniak wywiera na dno garnka stojącego na poziomym stole, siłę nacisku o wartości

(przyjmij $g = 10 \frac{m}{s^2}$, gęstość wody - $\rho = 1 \frac{g}{cm^3}$):

- A. 0,1 N   B. 2 mN   C. 0,3 N   D. 30 N   E. 0 N

Zadanie 14. (0 – 2 pkt.)

Zdolność skupiająca soczewki, zwana często zdolnością zbierającą i oznaczana literą Z ma duże znaczenie w okulistyce do korygowania wad wzroku za pomocą soczewek.

Okulista przepisał pacjentowi okulary ze zwykłymi soczewkami o tej samej zdolności zbierającej $Z = (+ 2 \text{ dioptrie})$. 1. Jaka wadę wzroku ma pacjent? 2. Ogniskowa f każdej soczewki ma długość?

- A. 1 Krótkowzroczność   2. $f = 20 \text{ cm}$
B. 1 Dalekowzroczność   2. $f = 0,3 \text{ m}$
C. 1 Daltonizm   2. $f = (- 0,5 \text{ m})$
D. 1 „Kurza ślepotą”   2. $f = (- 0,2 \text{ m})$
E. 1 Dalekowzroczność   2. $f = 50 \text{ cm}$

ZADANIA ZA TRZY PUNKTY

Zadanie 15. (0 – 3 pkt.)

W górach kamień ruszony z miejsca spada w przepaść z wysokości 100 m. Z jaką szybkością uderzy w skaliste podłoże, jeżeli 20% jego energii potencjalnej zostanie zużyte na pokonanie oporów powietrza?

(przyjmij $g = 10 \frac{m}{s^2}$ zaś $v_0 = 0$)

- A. $10 \frac{m}{s}$ B. $72 \frac{km}{h}$ C. $36 \frac{m}{s}$ D. $144 \frac{km}{h}$ E. $45 \frac{m}{s}$

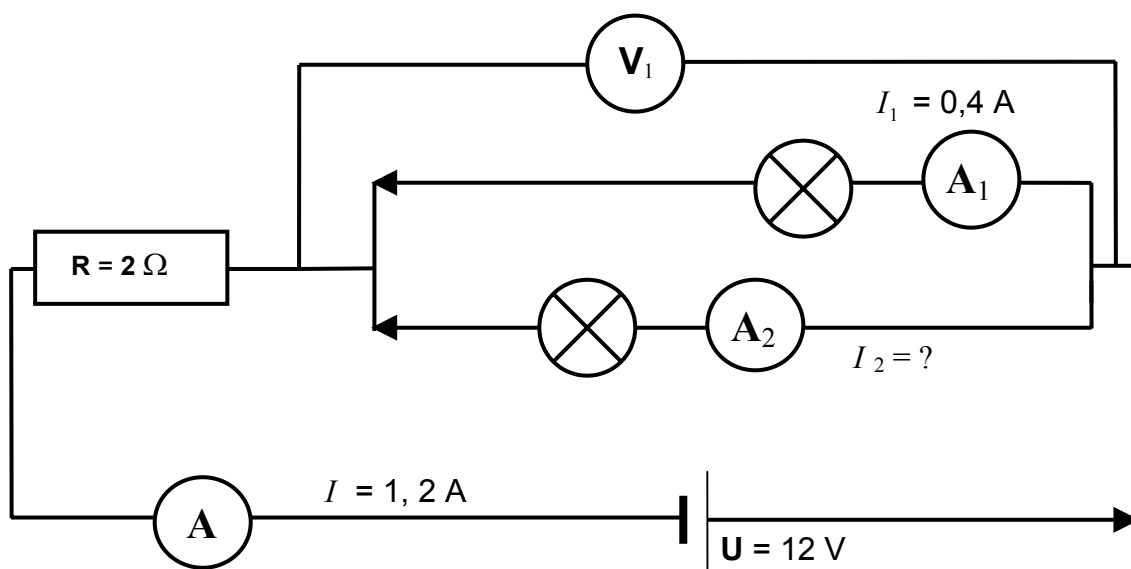
Zadanie 16. (0 – 3 pkt.)

Na równi pochyłej leży nieruchomo pudełko z czekoladkami o całkowitej masie $m = 500 \text{ g}$. Wartość siły ściągnącej pudełko z równi wynosi 3 N . Przyjmując wartość przyspieszenia ziemskiego $g = 10 \frac{m}{s^2}$ można obliczyć, że siła reakcji podłoża równi na pudełko ma wartość:

- A. 1 N B. 2 N C. 3 N D. 4 N E. 5 N

Zadanie 17. (0 – 3 pkt.)

Obok schematu obwodu (patrz rysunek), wypisano wartości napięcia źródła prądu U , oporu R i wartości natężeń prądów jakie wskazują amperomierze A i A_1 . Można obliczyć, że wartości napięcia U_1 i natężenia I_2 jakie wskazują przyrządy oraz opór całkowity R_z układu dwu żarówek wynoszą odpowiednio:

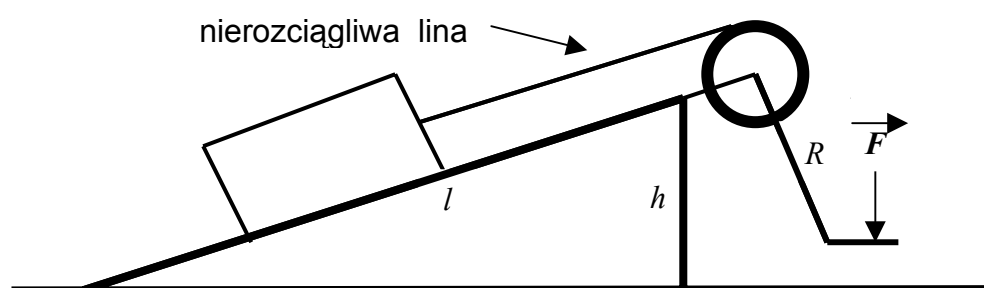

- A. $U_1 = 6 \text{ V}$ i $I_2 = 0,7 \text{ A}$ a $R_z = 10 \Omega$
 B. $U_1 = 9,6 \text{ V}$ i $I_2 = 0,8 \text{ A}$ a $R_z = 8 \Omega$
 C. $U_1 = 3 \text{ V}$ i $I_2 = 1 \text{ A}$ a $R_z = 6 \Omega$
 D. $U_1 = 2 \text{ V}$ i $I_2 = 1,4 \text{ A}$ a $R_z = 3 \Omega$
 E. $U_1 = 1 \text{ V}$ i $I_2 = 0,5 \text{ A}$ a $R_z = 4 \Omega$

Zadanie 18. (0 – 3 pkt.)

Za pomocą kołowrotu o średnicy wału $d = 1\text{ dm}$ i promieniu korby $R = 3\text{ dm}$ wciągano po równi pochyłej ruchem jednostajnym, umieszczone w skrzyni pianino o masie $m = 120\text{ kg}$. Jaka powinna być co najmniej wartość siły przykładanej do rączki kołowrotu (patrz rys.), jeżeli równia ma wymiary: długość $l = 4\text{ m}$, wysokość $h = 1\text{ m}$? Masę liny, tarcie podczas ruchu posuwistego i obrotu kołowrotu pominać, a przyspieszenie ziemskie przyjąć

$$g = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}^2}.$$

- A. 5 N   B. 0,5 kN   C. 50 N   D. 4 hN   E. 0,02 MN

Zadanie 19. (0 – 3 pkt.)

Ile wynosi wartość natężenia prądu płynącego przez uzwojenie silnika tramwajowego o sile ciągu $F = 1200\text{ N}$, jeżeli napięcie sieci $U = 600\text{ V}$, a tramwaj porusza się ze stałą szybkością $v = 43,2 \frac{\text{km}}{\text{h}}$?

Straty energii wynoszą 20 %.

- A. 30 A
 B. 300 A
 C. 0,3 kA
 D. 60 A
 E. 60 000 mA

Zadanie 20. (0 – 3 pkt.)

Po obliczeniu ilości energii potrzebnej do doprowadzenia szklanki wody o temperaturze początkowej 60°C do wrzenia, dokonaj wyboru zwierzęcia o największej masie, które mogłoby być podniesione na wysokość $h = 5\text{m}$ kosztem tej energii: (pojemność szklanki – $0,2\text{ l}$, gęstość wody $1\frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$, ciepło

właściwe wody $c = 4200\frac{\text{J}}{\text{kgC}}$, $g = 10\frac{\text{m}}{\text{s}^2}$) ?

A. Chomika

B. Kota

C. Strusia

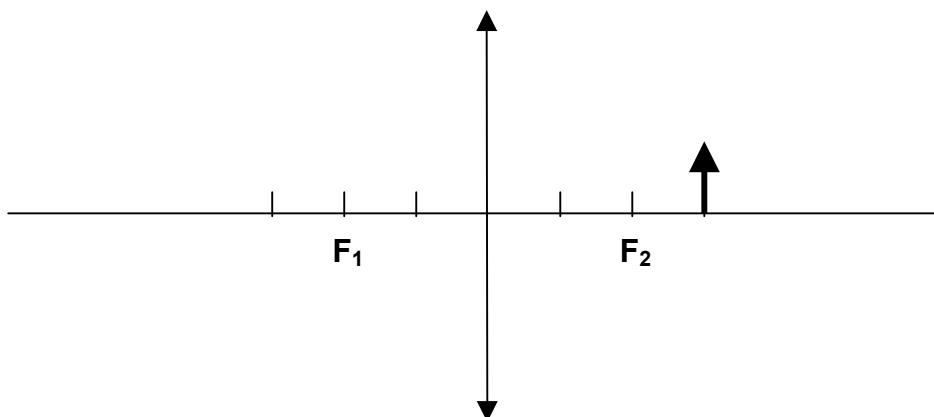
D. Krowy

E. Słonia afrykańskiego

ZADANIA OTWARTE

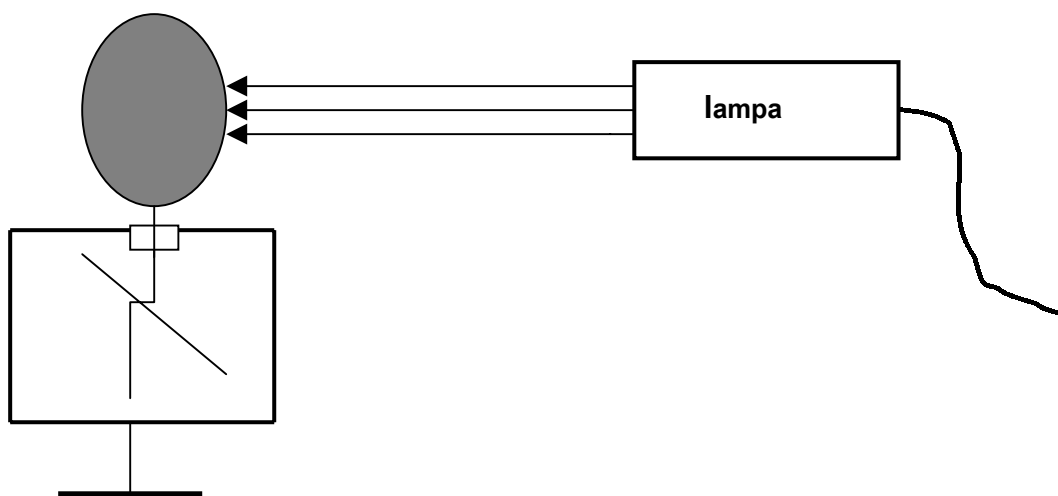
Zadanie 21. (0 – 5 pkt.)

Przed soczewką skupiającą o ogniskowej $f = 20\text{ cm}$ umieszczono przedmiot w kształcie strzałki zwróconej w górę w odległości $x = 30\text{ cm}$ od niej. Wykonaj konstrukcję obrazu strzałki i podaj jego cechy. Oblicz w jakiej odległości y od soczewki powstanie obraz oraz jego powiększenie p .

Zadanie 22. (0 – 3 pkt.)

Dobrze oczyszczona płytki cynkowa (patrz rysunek) została połączona z listkami elektroskopolu, a następnie naelektryzowana ujemnie. Co się stanie, jeżeli płytkę oświetlimy światłem o dużej energii promieniowania z lampy łukowej (podobne światło powstaje podczas spawania elektrycznego metali w powietrzu)? Wyjaśnij to i podaj nazwę zjawiska.

Zadanie 23. (0 – 4 pkt.)

Na wózek o masie $M = 3 \text{ kg}$ poruszający się po poziomym torze ze stałą szybkością $v_0 = 36 \frac{\text{km}}{\text{h}}$ położono plecak o masie $m = 1 \text{ kg}$. Ile ciepła wydzieli się po dokonaniu tej czynności? Opory ruchu zaniedbać.

BRUDNOPIS